

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до Митного кодексу України
щодо порядку переміщення та оподаткування видавничої продукції, яка
має виняткове походження з території держави-агресора та/або
тимчасово окупованої території України та переміщується
(пересилається) з території держави-агресора та/або з тимчасово
окупованої території України
(реєстр. № 7293 від 15 листопада 2017 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 28 лютого 2018 року (протокол № 67) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо порядку переміщення та оподаткування видавничої продукції, яка має виняткове походження з території держави-агресора та/або тимчасово окупованої території України та переміщується (пересилається) з території держави-агресора та/або з тимчасово окупованої території України (реєстр. № 7293 від 15 листопада 2017 року), поданий народними депутатами України Березою Б.Ю. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з поясннювальною запискою метою Законопроекту є сприяння забороні ввезенню видавничої продукції антиукраїнського змісту на територію України з території держави-агресора та/або з тимчасово окупованої території України.

Для досягнення мети Законопроектом пропонується внести зміни до Митного кодексу України та Закону України «Про Митний тариф України» щодо визначення поняття вказаної видавничої продукції, особливості її оподаткування та умови ввезення, а також ставок ввізного мита.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

За Основним Законом (статті 1, 6) Україна є правою державою, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову, органи законодавчої, виконавчої та судової влади

здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України.

Відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, визначененої у Рішенні від 21 червня 2011 року № 7-рп/2011, реалізація принципу правової держави зумовлює необхідність закріплення на законодавчому рівні механізмів стримувань і противаг, забезпечення взаємодії і єдності державної влади в Україні при дотриманні конституційних засад, визначених частиною другою статті 19 Конституції України, згідно з якою органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини).

Конституція України (частина перша статті 17) одними з найважливіших функцій української держави, справою всього Українського народу визнає, зокрема, забезпечення економічної безпеки.

Митним кодексом України (стаття 5) встановлено, що державна митна політика - це система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Стаття 3 Закону України «Про основи національної безпеки України» (далі – Закон) з урахуванням вищезазначеного конституційного положення дає підстави визнати економічну безпеку об'єктом національної безпеки України, що визначається як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянства, суспільства і держави, за якої забезпечується сталій розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам.

Згідно зі статтею 4 Закону одним із суб'єктів, на які покладається виконання зазначених функцій держави, є Верховна Рада України.

Як зауважив Конституційний Суд України у Рішенні від 25 лютого 2009 року № 5-рп/2009 національна безпека є важливою сферою діяльності держави, ефективність якої потребує координації та узгодженості дій органів влади (абзац другий підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини).

До того ж, Митним кодексом України (далі – Кодекс) передбачено, що митні інтереси України - це національні інтереси України, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення державної митної справи (стаття 6).

Засади державної митної справи, зокрема, процедури митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщаються через митний кордон України, митні режими та умови їх застосування, заборони та/або обмеження щодо ввезення в Україну, умови та порядок справляння митних платежів визначаються Митним кодексом України та іншими законами України (частина третя статті 7 Кодексу).

Встановлення нових та зміна діючих ставок ввізного мита, визначених Митним тарифом України, здійснюються Верховною Радою України шляхом прийняття законів України (частина друга статті 272 Кодексу).

Водночас, частиною першою статті 67 Основного Закону України закріплено обов'язок кожного сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

Відповідно до Закону України «Про митний тариф України» (стаття 1) ввізне мито на товари, що ввозяться на митну територію України відноситься до загальнодержавного податку. За статтею 2 вказаного Закону ставки ввізного мита можуть встановлюватися або змінюватися виключно шляхом внесення змін до Митного тарифу України в порядку, визначеному законом.

Конституційний Суд України у Рішенні від 24 березня 2005 року № 2-рп/2005 зауважив, що встановлення системи оподаткування, податків і зборів, їх розмірів та порядку сплати є виключною прерогативою закону. При унормуванні цих суспільних відносин держава має право визначати механізми, які забезпечують платником належну сплату податків і зборів (абзац четвертий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

При цьому, Європейський Суд з прав людини у справі «Булвес» АД проти Болгарії (Заява № 3991/03) визнав, що Держава — член Конвенції, не лише при розробці і реалізації політики в області оподаткування, користується широкими межами свободи розсуду, і Суд буде поважати законодавця у таких питаннях, за винятком випадків, коли такий розсуд позбавлений розумного обґрунтування (пункт 63).

Крім того, Конституційний Суд України у Рішенні від 20 травня 2010 року № 14-рп/2010 зазначив, що відповідно до конституційних положень право встановлювати (скасовувати) загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі) належить до законодавчих повноважень Верховної Ради України. Це повноваження передбачає і право парламенту визначати всі елементи правового механізму регулювання податків і зборів (обов'язкових платежів) (абзац четвертий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

За Основним Законом України (пункт 1 частини другої статті 92) виключно законами України встановлюються система оподаткування, податки і збори. Пунктами 9, 17 частини першої статті 92 Конституції України передбачено, що засади митної справи, основи національної безпеки визначаються виключно законом.

Прийняття законів Основний Закон України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо порядку переміщення та оподаткування видавничої продукції, яка має виняткове походження з території держави-агресора та/або тимчасово окупованої території України та переміщується (пересилається) з території держави-агресора та/або з тимчасово окупованої території України (реєстр. № 7293 від 15 листопада 2017 року), поданий народними депутатами України Березою Б.Ю. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ